

Símenntun lækna er ævilöng skuldbinding

Framundan er aðalfundur Læknafélags Íslands. Viðfangsefni málfings fundarins mun að þessu sinni verða símenntun lækna. Auk þess koma til hefðbundinnar umfjöllunar á aðalfundinum ályktanir félagsmanna um heilbrigðismál, stöðu lækna-stéttarinnar og innra starf félagsins. Fundurinn er að þessu sinni haldinn í skugga lausra samninga nánast allra lækna landsins, hvort sem þeir starfa hjá opinberum stofnunum eða sjálfstætt og mun það án efa setja svip sinn á fundinn.

Gæði og þjónusta sem veitt er og hægt er að veita í heilbrigðiskerfinu byggist að miklum hluta á þekkingu og færni lækna sem þar starfa á hverjum tíma. Skiptir þá ekki máli hvort um er að ræða verkefni í heilsugæslu, við göngu- og dagdeildþjónustu og hjá sjálfstætt starfandi sérgreinalæknum eða meðferð sem krefst innlagnar á sjúkrahús. Það er á ábyrgð heilbrigðisyfirvalda og stjórnenda heilbrigðisstofnana í umboði heilbrigðisráðherra að tryggja aðgengi að lækniþjónustunni og skilvirkni hennar með umgjörð og aðstöðu sem hæfir starfsemi. Skilgreining og innleiðing frekari gæðavisa en nú tíðkast og skráningu á frammistöðu kerfisins skiptir máli og þarf að efla. En lykiltríði er jafnframt og ekki síður að lækna verða að geta haldið við þekkingu sinni, fylgst með tækniframförum og tileinkað sér nýjungar jafnóðum. Það má halda því fram að gæði kerfisins byggist á stöðugri endurnýjun og viðhaldi þekkingar.

Viða erlendis eru fagfélög lækna og heilbrigðisvöld farin að gera strangari kröfur um símenntun lækna og í sumum tilfellum er það orðið skilyrði fyrir viðhaldi á starfsréttindum, til dæmis í sérgreinum læknafræðinnar. Þessi þróun sækir fram og mikilvægt að LÍ taki afstöðu í þessum málum og gangi fram fyrir skjöldu í skilgreiningu á þessu verkefni. Þetta verður umfjöllunarefni á málþingi aðalfundarins.

Í skoðanakönnun LÍ á síðasta ári kom fram að margir lækna (66%) hafa ekki tækifæri til þess að sinna viðhaldsmenntun í vinnutíma og er það áhyggjuefni. Niðurstöðurnar sýndu að 20% lækna nýta námsleyfi sitt samkvæmt kjarasamningi að fullu og innan við helmingur gerir það að hluta. Aðeins 28% segjast geta náð 1-2 klukkustundum í viðhaldsmenntun á viku og aðeins 5% hafa lengri tíma aflögu. Tæplega 20% svöruðu að þeir ættu ekki rétt á greiddu námsleyfi. Mikilvægt er að hafa í huga að viðhaldsmenntun hefst um leið og embættisprófum er lokið og lækni starfið hefst. Menntun lækna lýkur aldrei heldur er ævilöng

skuldbinding um stöðuga starfsþjálfun og starfsþróun. Mikilvægt er að átta sig á hvers vegna svo lítil hundraðshluti lækna fullnýtir kjarasambundin réttindi til viðhaldsmenntunar. Er það umgjörðin á vinnustaðnum, álag og mannekla sem er hindrandi, viðhorf yfirmanna eða hafa ákvæði um réttindin dregist aftur úr, til dæmis raunkostnaður sem fylgir því að sækja endurmenntunarnámskeið erlendis? Það er áhyggjuefni fyrir heilbrigðiskerfið og hlýtur að kalla á að þeir sem bera ábyrgð á gæðum þjónustunnar og móta heilbrigðisstefnuna skoði hvaða úrbóta er þörf til að tryggja að lækna-ástandi og geti nýtt sér möguleika til viðhalds þekkingar og starfsþróunar.

LÍ setti á laggirnar vinnuhóp um starfsþróun og símenntun í febrúar síðastliðnum og er málþingið undirbúið í samstarfi við vinnuhópinn. Í hópnum sitja lækna úr stærstu sérgreinum lækna hérlandis. Finna má upplýsingar um hann á innri heimasíðu LÍ. Vinnuhópnum er ætlað að gera tillögur til stjórnar LÍ um hvernig bæta megi úr og efla símenntun lækna. Í áðurnefndri skoðanakönnun kom fram að fleiri en færri (68%) telja að LÍ eigi að setja lágmarksviðmið varðandi viðhaldsmenntun sérfræðilækna og halda eigi utan um skráninguna.

Í núverandi kjaraviðræðum er mikilvægt að halda þessum sjónarmiðum á lofti og leita leiða til að bæta aðgengi lækna að núverandi námsleyfiréttindum, til dæmis með endurskoðun á ferða- og námskeiðskostnaði. Huga þarf að innleiðingu á innbyggðu hvatakerfi tengdu starfsþróun í kjarasamningum. Jafnframt að taka innan félagsins og á vettvangi kjaraviðræðna til umræðu starfsþróunarákvæði og réttindi sem finna má í öðrum kjarasamningum hins opinbera, svo sem sérstakt tillegg launatengdra gjalda í fræðslusjóði félagsanna og til starfsmenntaseturs sem í dæmi LÍ væri Fræðslustofnun. Fræðslustarfsemi LÍ og aðildarfélagi er töluverð. LÍ gefur út *Læknablaðið* og á vegum félagsins heldur Fræðslustofnun árlega Læknadaga. Á þessum grunni er mikilvægt að byggja og efla faghluta Læknafélagsins, en til þess þarf fjármagn. Meðal hlutverka Fræðslustofnunar í framtíðinni gæti verið að halda utan um skráningu símenntunar lækna og standa fyrir frekara fræðslustarfi á eigin vegum og í samstarfi við innlenda og erlenda aðila, til dæmis á sviðum sem félögin telja mikilvægt að efla með skipulagningu námskeiða, svo sem í stjórnunarþáttum, en einnig við sértækari fagleg markmið í samvinnu við aðildar- og sérgreinafélög lækna hér heima.

Reynir Arngrímsson

formaður Læknafélags Íslands

reynir@lis.is

Í pistlum *Úr penna stjórnarmanna LÍ* birta þeir sínar eigin skoðanir en ekki félagsins.

Stjórn Læknafélags Íslands

Reynir Arngrímsson
formaður
Björn Gunnarsson
gjaldkeri

FAL
Guðrún Ása Björnsdóttir
Ýmir Óskarsson

FÍH
Salóme Ásta Arnardóttir
Jörundur Kristinsson
varaformaður

FSL
María I. Gunnbjörnsdóttir
Gunnar Mýrdal
ritari

LR
Þórarinn Guðnason
Guðmundur Örn Guðmundsson